

HRVATSKI SABOR
Odbor za turizam

Klasa: 021-17/12-07/08
Urbroj: 6521-7-12-02
Zagreb, 3. svibnja 2012.

Na temelju članka 42. i 69. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Odbor za turizam Hrvatskoga sabora održao je 26. travnja 2012. godine svoju 7. sjednicu, tematski posvećenu prijedlozima i mjerama unapređenja nautičkog turizma u Republici Hrvatskoj.

U pripremi ovih Zaključaka konzultirane su strukovne, interesne i specijalizirane organizacije hrvatskoga nautičkog turizma, nadležna ministarstva, znanstvene ustanove i drugi relevantni partneri, koji su na tematskoj sjednici Odbora za turizam, posvećenoj nautičkom turizmu, iznijeli niz mjera, pitanja i prijedloga koje su smatrali relevantnim za daljnji razvoj nautičkog turizma.

Odbor za turizam Hrvatskoga sabora donio je sljedeće

ZAKLJUČKE

I.

Aktualni Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama prepreka je novim ulaganjima zbog netransparentnih kriterija dodjeljivanja koncesija za luke nautičkog turizma na pomorskom dobru koji otvaraju prostor špekulantima da se javljaju na natječaje za koncesije (primjer: luka nautičkog turizma Tisno), kao i ulaganja u postojećim lukama nautičkog turizma jer ne postoji pravna zaštita investitora prilikom isteka koncesije. Vrlo je teško od investitora – koncesionara očekivati da ulaze u poslovne projekte na pomorskom dobru ako nisu transparentno postavljeni pravni okviri jer ih to čini potpuno neizvjesnim.

Stoga Odbor za turizam Hrvatskoga sabora, a na inicijativu Hrvatske gospodarske komore i Hrvatske udruge poslodavaca predlaže Vladi i Hrvatskome saboru žurnu izradu i donošenje novoga Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama.

II.

Odbor za turizam predlaže Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture osnivanje i ustrojavanje zasebne uprave u okviru Ministarstva, kao središnjega tijela u funkciji integralnog upravljanja i gospodarenja pomorskim dobrom.

III.

Odbor za turizam ukazuje na izraženu potrebu za uspostavljanjem učinkovite kontrole na pomorskom dobru, osobito upravnoga i inspekcijskog nadzora, te integralnoga modela upravljanja pomorskim dobrom koji će osigurati koordinaciju svih razina državne uprave i lokalne samouprave, s jasno definiranim ovlaštenjima, nadležnostima i odgovornošću.

IV.

Poseban porez na plovila pokazao se potpuno fiskalno neučinkovitim i kočnicom razvoja male brodogradnje, što će doći još više do izražaja u okolnostima povećanja stope PDV-a na 25%. Posebnim porezom na plovila nije moguće privući vlasnike plovila pod stranom zastavom da svoja plovila prilikom ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju registriraju upravo u Republici Hrvatskoj.

Stoga Odbor za turizam poziva Ministarstvo financija da razmotri mogućnost ukidanja posebnoga poreza na plovila putem izmjena i dopuna Zakona o posebnim porezima na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove (NN, 136/02 do NN, 21/10).

V.

Odbor za turizam predlaže Ministarstvu financija da razmotri i utvrdi mogućnosti stimulativnog načina obračuna stope PDV-a na plovila koje državljani EU drže na stalnom vezu u Hrvatskoj te da ih se pojednostavljenjem procedure motivira da nakon ulaska Republike Hrvatske u EU plovila registriraju u Hrvatskoj, a ne u matičnim državama.

VI.

Radi usklađenja s praksom konkurentskih zemalja potrebno je omogućiti kupovinu tax free goriva za plovila koja napuštaju teritorijalne vode Hrvatske. Radi se o tzv. mega jahtama koje gorivo kupuju isključivo u državama koje im to omogućavaju, a zbog postojećega poreza izbjegavaju kupovati gorivo u Hrvatskoj. Državni proračun RH primjenom ove olakšice ne bi bio oštećen, povećao bi se prihod domaćih naftnih kompanija, a mogućnost kupovine tax free goriva izrazito pozitivno bi se odrazila na sliku Hrvatske kao nautičke destinacije.

Odbor za turizam stoga predlaže Ministarstvu financija da razmotri ovaj problem i žurno predloži odgovarajuće rješenje.

VII.

Odbor je utvrdio da postoje razlike u definiranju megajahte i/ili jahte s posadom u postojećemu Pomorskom zakoniku, Carinskom zakonu i propisima iz nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova. Zbog tih razlika nastaju proceduralne komplikacije, različita tumačenja i neusklađenost carinskoga s pomorskim pravom te brojne administrativne prepreke koje za posljedicu imaju vrlo nepovoljne uvjete za zimovanje plovila i dulji boravak njihovih posada, što Hrvatsku čini posve nekonkurentnom u odnosu na druge kompetitivne destinacije na Mediteranu. To također već dugi niz godina nanosi štetu i Državnome proračunu Republike Hrvatske.

Stoga Odbor za turizam predlaže nadležnim ministarstvima usklađivanje postojećih definicija „profesionalne jahte s posadom“ u Pomorskom zakoniku, Carinskom zakonu i Zakonu o nadzoru državne granice, a Vladi da Hrvatskome saboru u tome smislu žurno predloži odgovarajuće izmjene i dopune tih propisa.

VIII.

Odbor za turizam konstatira da je u primjeni postojećega Zakona o boravišnoj pristojbi uočen čitav niz nelogičnosti te da su se neka od rješenja u tome Zakonu, kad ih se primjenjuje u sustavu nautičkoga turizma, pokazala lošim i neodrživim.

U tome smislu Odbor utvrđuje legitimnim prijedloge da se poveća pripadajući dio iznosa boravišne pristojbe za županije iznad sadašnjih 40%, kako bi se unutar županija lokalnim turističkim zajednicama moglo rasporediti više od sadašnjih 30%, potom da se preispitaju sadašnja davanja od 10% za nacionalne parkove i parkove prirode za koje se utvrđuje da bi ubuduće trebali podnositi godišnje izvještaje o namjenskom trošenju raspoređenih sredstava, te da se ponovno uvede prosljeđivanje dijela prikupljenih sredstava lokalnoj samoupravi.

Prema postojećemu Pravilniku o kriterijima za uplatu i korištenje uplaćenih sredstava boravišne pristojbe na posebnom računu HTZ-a (NN, 139/2009, NN, 36/2011.) jedinice lokalne samouprave više nemaju nikakve prihode iz dijela boravišne pristojbe prikupljenoga u nautičkom turizmu. Da bi se ovaj problem riješio neophodno je ponovno propisati obvezu evidentiranja noćenja nautičara u lukama nautičkog turizma te prema ostvarenim noćenjima raspoređivati prikupljena sredstva od boravišne pristojbe.

Pravilnikom o obliku, sadržaju i vremenu važenja vinjete, mjestu na koje se lijepi te načinu vođenja evidencije i izdavanja vinjete (NN, 26/2010) definirano je paušalno plaćanje boravišne pristojbe za nautičare koje se provodi u lučkim kapetanijama, a dokazuje se vinjetama. Ovim načinom ukinula se naplata boravišne pristojbe u marinama, ali se također ukinula obaveza evidentiranja broja noćenja ostvarena u marinama na nivou Republike Hrvatske koje svoje goste prijavljuju samo MUP-u, a ne više turističkim zajednicama (trenutno se evidentiraju samo noćenja nautičara na charter plovilima).

Potrebno je jasnije postaviti obvezu plaćanja boravišne pristojbe u situacijama kada gosti koji dolaze plovnim objektom istovremeno borave i u hotelu. Zakonom treba propisati izbjegavanje dvostrukog plaćanja boravišne pristojbe, jer je prema postojećim zakonskim odredbama gost u oba slučaja (na vezu i u smještajnom objektu) dužan platiti boravišnu pristojbu.

Stoga Odbor za turizam predlaže Ministarstvu turizma da u razumnome roku pristupi pripremi izmjena i dopuna Zakona o boravišnoj pristojbi, kao i vezanih podzakonskih propisa koji sadrže rješenja nepovoljna za razvoj nautičkoga turizma.

IX.

Odbor ocjenjuje opravdanim prijedlog da se malim brodarima (izletničkim plovilima i plovilima za kružna putovanja) omogući korištenje plinskog ulja obojenog plavom bojom kao pogonskoga goriva (bez naplate trošarina u cijeni goriva). Postojeće rješenje čini male brodare nekonkurentnima u odnosu na susjedne zemlje. Cijena usluga malih brodarima ovisi o cijeni pogonskoga goriva za koju trenutno plaćaju puni iznos, dok konkurentske, osobito neke susjedne zemlje omogućuju malim brodarima kupovinu goriva po povlaštenoj cijeni.

Program subvencioniranja razlike u cijeni goriva brodarima u nacionalnoj plovidbi, koji je na snazi od 2007. godine, nije zadovoljavajuće rješenje iz više razloga. Posebno se ističe da se subvencija isplaćuje po završetku kalendarske godine, da država ne vraća puni iznos razlike u cijeni goriva, da je povećan obujam administrativnih poslova te da korisnici subvencija mogu biti isključivo vlasnici plovila.

U tome smislu Odbor za turizam predlaže Ministarstvu financija da pripremi odgovarajuće izmjene i dopune Zakona o trošarinama (NN, 83/09) kako bi se malim brodarima omogućilo korištenje „plinskog ulja obojenog plavom bojom“ kao pogonskoga goriva.

X.

Odbor za turizam ocjenjuje da Hrvatska ima sve predispozicije da bude prepoznata kao jedna od najpoželjnijih europskih i svjetskih nautičkih destinacija, te da nautičari zauzimaju prvo mjesto po dnevnoj potrošnji među turistima u Hrvatskoj. Prihodi Hrvatske turističke zajednice od boravišne pristojbe nautičara 2010. godine iznosili su 23 milijuna kn, što je činilo 28% ukupnih prihoda od boravišne pristojbe i 8% ukupnih prihoda Hrvatske turističke zajednice. Obzirom da je Zakonom propisano da će Hrvatska turistička zajednica 50% sredstava utrošiti na unapređenje uvjeta, razvoj i promociju nautičkog turizma, osigurani su svi preduvjeti za osmišljavanje snažne marketinške kampanje kojom bi se promoviralo Hrvatsku kao nautičku destinaciju.

Odbor za turizam stoga predlaže Hrvatskoj turističkoj zajednici da izradi Plan promocije nautičkog turizma, te da provede odgovarajuću marketinšku kampanju kako bi sve vlasnike plovila koji posjećuju Hrvatsku upoznala s pogodnostima koje naša zemlja pruža nautičarima. Odbor također predlaže da se u osmišljavanje i kreiranje promocije nautičkog turizma i Hrvatske kao nautičke destinacije uključe i strukovne udruge nautičkoga turizma.

XI.

Odbor je razmotrio tumačenje Porezne uprave Ministarstva financija od 20. travnja 2012. godine prema kojemu Republika Hrvatska prema Direktivi 2006/112/EZ ne može propisati sniženu stopu od 10% na usluge smještaja na plovilima. Međutim, Odboru su također predloženi i odgovarajući financijski dokumenti iz kojih je razvidno da postoje primjeri u drugim mediteranskim zemljama, članicama EU, gdje se suprotno tumačenju navedene Direktive primjenjuju snižene stope i to u Grčkoj, koja obračunava stopu PDV-a od 6,5% za charter, u Italiji, Francuskoj i Španjolskoj, koje puni iznos PDV-a obračunavaju na 50% cijene chartera te u Nizozemskoj i Belgiji, koje obračunavaju stopu PDV-a od 6% PDV-a za charter s posadom.

Odbor za turizam stoga predlaže Ministarstvu financija, odnosno Poreznoj upravi, da žurno izradi vjerodostojnu komparativnu analizu postojećih diferenciranih stopa PDV-a u zemljama članicama EU te da u tome smislu predloži primjenu diferencirane stope PDV-a i za nautički charter kao imanentno turističku uslugu, s primjenom od 1. siječnja 2013. godine, kako je to već predviđeno za niz ostalih usluga u turizmu.

XII.

Odbor za turizam predlaže nadležnim ministarstvima žurno predlaganje propisa o uvjetima i načinu obavljanja charter djelatnosti prije ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, preispitivanje definicija brodica i jahti kao i mogućnost uvođenja licenci za charter plovila i charter tvrtke. Naime, Republika Hrvatska još uvijek nije donijela pripadajuće zakonske propise, usklađene s europskim zakonodavstvom, tako da charter tvrtke još uvijek ne znaju pod kojim će uvjetima obavljati djelatnost danom ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju.

XIII.

Obzirom da ostvarivanje što uspješnije međuresorne suradnje predstavlja ključ uspjeha nautičkog turizma, Odbor za turizam preporuča Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture, kao odgovornome resoru za provedbu „Strategije razvoja nautičkog turizma Republike Hrvatske za razdoblje 2009.-2019.“, da formira ekspertnu skupinu sastavljenu od predstavnika nadležnih ministarstava, Hrvatske udruge poslodavaca i Hrvatske gospodarske komore, koja bi imala zadatak predložiti skup konkretnih mjera u cilju ostvarenja stope rasta u nautičkome turizmu od 20% godišnje u sljedećih 5 godina.

PREDSJEDNIK ODBORA ZA TURIZAM

Goran Beus Richembergh